

GREGORII PAPÆ VI

EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA

I.

GREGORII PAPÆ VI BULIA PRO FARFENSI COENOBIO
EJUSQUE ABBATE ALMÉRICO.

(Anno 1045-6.)

[Muratori, *Rer. Ital. Script.* II, II, p. 413.]

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei, abbati ALMÉRICO, omnibusque fratribus sibi subjectis monasterii Farfæ, salutem et apostolicam benedictionem.

Notum sit omnibus episcopis, ducibus, marchionibus, comitibus, majoribus et minoribus in orbe Romano degentibus, quod abbas Farfæ cœnobii, scilicet Almericus, deprecatus est nostram celsitudinem ac charitatem cum grege sibi commisso, quatenus quæ ordinaverunt atque constituerunt sancti antiqui pontifices in Farfensi cœnobio beatæ Mariæ semper virginis, confirmaremus. Itaque ea confirmamus et corroboramus, videlicet ut a qualicumque episcopo placuerit abbati vel monachis ejusdem monasterii sacrari suas ecclesias ac monachos ordinari suos, nostra licentia præceptoque fiat; et, ut verius credatur, nostro sigillo in perpetuum corroboramus. Si quis autem huic nostro præcepto contrarius exstiterit, vel violaverit, x libras auri in apostolicæ aulæ thesauris, et x in beatæ Mariæ Virginis persolvat. Et hoc constituimus non tantum in comitatu Abinensi, sed et in Marchia, et in omnibus locis supradicto cœnobio subjectis, vel ubicunque aliquam possidet possessionem ecclesiasticam. Clerici quoque degentes in ecclesiis ejusdem cœnobii, hac libertate utentes, sacros ordines similiter recipiant a qualicumque episcopo abbati placuerit Farfensi; verumtamen hoc jubemus quatenus hi ordines fiant a bonis et a catholicis episcopis. Bene valete.

II.

GREGORII VI EPISTOLA AD OMNES CHRISTIANOS.

(Anno 1045-6.)

Missas ter in anno se celebraturum spondet pro iis qui se collaturos statuerant annuam pecuniam pro sar-tis lectis templorum Romanæ urbis.

[Mansi, *Concil.* tom. 19, col. 611.]

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei, omnibus qui Christiana fide censentur, et B. apostolorum principis sedem Ecclesiarum omnium matrem recognoscunt, salutem et absolutionem omnium peccatorum per benedictionem et merita BB. D. Patris et Pauli principum apostolorum.

Notam vobis fieri volumus, fratres charissimi,

A quod a sancta Romana Ecclesia communi matre, omnium magistra et domina, non solum splendor sanctæ religionis universum mundum illuminavit, sed etiam multis indigentibus per diversas partes terræ necessaria pietate distribuit: modo vero, peccatis non tantum nostris sed etiam multarum gentium exigentibus, et in religione frigit, et terrenas opes majori ex parte amisit. Nonnulli etiam imperatores, reges et principes, aliorum ordinum personæ, misera cupiditate capti, maternam maledictionem incurrere nontimentes, ejus possessiones invaserunt, distraxerunt, et in proprios usus redegerunt: qui, etiam gladio anathematis percussi, et more infelicis Judæ sacrilegii vinculo strangulati, ne ad pœnitentiam redirent, desipuerunt. Hinc igitur inopia, devastationes, latrocinia, rapinæ, contra ipsum Ecclesiæ caput, beatum videlicet Petrum, et in ejus quasi visceribus exortæ sunt. Proinde propria ipsius ecclesia, et B. Pauli, quæ illorum corporibus per totum orbem resurgent, et suo odore suæque pietate omnes ad se gentes provocant, jam jam heu! proh dolor! ruinam minantur. Unde nos, utcunque meritis pauperes, nec rebus quidem divites, cœpimus, ut tanto periculo Deo adjuvante succurrere, manumque adjutorii ad instaurandum præbere possemus. Hoc autem religiosi clerici videntes, et laici quamplurimi, quos Guillelmus gloriosus Aquitanix dux ad nostrum auxilium incitare cœpit, unoquoque anno de suis rebus oblationes largiri disposuerunt, ad hoc specialiter ut ea quæ in ejus propria ecclesia sunt necessaria restaurentur et ædificentur, quatenus omnipotens Dominus, et eorum meritis et speciali sanctæ Romanæ Ecclesiæ oratione, per veram pœnitentiam eos ad eam fidem instaurare [dignetur], quam in baptismo Domino promiserunt, et, cœlestis patriæ ruinam restituens, in æterna beatitudine eos collocet. Quorum nos videntes devotionem et laudabilem erga communem matrem dilectionem, tam per nos quam etiam per successores nostros ter in anno cum omnibus Romanis Ecclesiis generaliter missam celebrare, et septies illorum specialiter memoriam inter sacra missarum solemnities habere promisimus; ut omnipotens Dominus, meritis Dei Genitricis, quæ singulari pietate Romanam semper tuetur Ecclesiam, et beatorum apostolorum Petri et Pauli auctoritate, omnium sanctorum maxime Romæ quiescentium oratione, a cunctis eos peccatis absolvat, et ad vitam æternam perducat.

III.

GREGORII PAPÆ VI EPISTOLA AD ROLANDUM ECCLESIE
FLORENTINÆ PRÆPOSITUM.

(Anno 1046.)

*Ecclesie Florentinæ canonicis ecclesiam S. Donnini
ea lege donat, ut quotannis auri solidum palatio
[Lateranensi] pendaat.*

[Ughelli, *Italia sacra*, III, 65.]

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei, ROLANDO Florentinæ canonicæ præposito, tuisque successoribus perpetuam in Domino salutem.

Oportet bene merentibus digna rependere beneficia, et illos accumulare donis, quorum devota constat esse servitus. Tu autem, fili charissime, quia parum aliquid decrevisti a nobis exposcere, libenter et ipsi decrevimus annuere: etenim multum laboris multumque ponderis jamjam sustinuisti pro nobis, adeo ut non parvis sed magnis etiam muneribus dignus inveniaris. Qua vero petitio est ut ecclesia S. Donnini, posita in comitatu Florentino juxta fluvium Arnun, in episcopatu S. Joannis, in territorio plebis S. Martini in Brozzo, juris nostræ S. R. E., cum omnibus ejusdem pertinentiis, ubicunque inveniri possunt, concedatur ab apostolatu nostro vobis vestrisque successoribus canonicis in vestra canonica servitute in perpetuum. Quod scilicet satis nobis videatur parum, quia non potest esse servitus adæquata. Concedimus igitur tam vobis quam vestræ canonicæ vestrisque successoribus canonicis in eadem canonica servitute ecclesiolam ipsam S. Donnini, cum omnibus suis pertinentiis, suisque redditibus, ubicunque ei lege et ratione competere possunt, ita tamen ut singulis quibusque annis pensionem exinde nostro palatio inferatis solidum auri unum, statuente apostolica censura ne ullus nostrorum successorum pontificum, aut ulla magna parvaque persona, contra hoc nostrum parvum donum agere præsumat. Quod si fecerit, non solum anathemati subiciat nostro, sed etiam damnum trium librarum auri persolvat, cujus dimidium nostro palatio inferatur, reliquum vero vobis debeatur. Si quis vero hujus nostræ præceptionis cautus observator extiterit, benedictione nostra largius redundet.

Scripta per manum Joannis, seriniarii et notarii nostri Lateranensis palatii. Bene valete. Datum xii Kal. Martii, per manus Petri diaconi, bibliothecarii et cancellarii sanctæ apostolicæ sedis, anno pontificatus D. Gregorii papæ VI primo, ind. xiv.

IV.

BULLA GREGORII VI PRO MONASTERIO S. QUINTINI DE MONTE, IN CONCILIO ROMANO LATA.

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei, GUALERANNO abbati sancti Quintini montis tuisque successoribus perpetuam in Domino salutem.

Si, justis petitionibus præstabiles, voto piorum assensum præbemus, voluntati Domini nos militare credimus. Ergo notam sit universis catholicæ matris Ecclesiæ filiis quod misit ad nos filius noster,

A Henricus scilicet rex Francorum, paternitatem nostram humiliter obsecrans ut quamdam cellam in pago Viromandensi sitam, in honore sanctæ Trinitatis ac sancti Quintini martyris constructam, apostolicæ auctoritatis præsidio muniremus, quam, suggerentibus Rotberti militis bonæ memoriæ filius, qui eandem abbatiam jure beneficii possident, ad sacræ religionis cultum venerabilem erigere conatus est, ac regiæ potestatis præcepto corroborari nisus est. Quorum petitioni congaudentes, ecclesiastici vigoris manum ereximus, et, ex ea qua fulcimur apostolica auctoritate, præcipimus ut præfatam abbatiam nemo unquam sæcularium possideat, neque ex rebus ejusdem ecclesiæ quidquam sibi aliquis usurpet, non rex, non comes, non episcopus, neque quilibet princeps quacunque potestate præditus, villam, aut mansum, vel campum, sive consuetudines, seu distractiones terræ prætitulæ abbatie appendentis, in dominium sibi subripiat, nisi forte tuendi ac defendendi causa, et hoc non nisi ejusdem loci regularis abbatis fieri permissione. Si quis vero pro hac adipiscenda pecuniam vel quodlibet munus regi aut cuilibet principi dederit sive promiserit, subinferendæ maledictioni subiacebit. Sit igitur eidem ecclesiæ abbas secundum regulam sancti Benedicti constitutus, et monachi regulari distractione subiecti, quos de rebus ejusdem ecclesiæ aliquod dispendium perpeti cum omni imperio prohibemus. Res vero ejusdem ecclesiæ sunt: In pago Viromandensi villa una, quæ dicitur Aisiolcourt (*Arizecourt*), et in ipso pago, in villa Curticulas (*Courcelles*) nuncupata, mansi septem. In Hadoniscurte mansus unus. In Duriaco medietas ecclesiæ. Molendinus de Bellisasis (*Belles aises*) cum aqua et suis adjacentiis; in suburbio Perronæ viginti septem curtilli cum molendino et vineis; in Perronella ecclesia cum hospitibus. In Tegerihamo mansi duo; in villa sanctæ Radegundis mansi tres. Villa, quæ Vivarius (*Vivier*) dicitur, cum suis appendiciis. In Alania (*Alaine*) mansi duo. In Dodonico (*Douln*) molendinus unus cum tertia parte prati. In pago Suessionico, in villa quæ Alamans vocatur, mansi duo cum alodio Witberti. In Wadoniscurte mansi duo. Deinde ea quæ a prædicto Rotberto ad restaurationem sæpedictæ abbatie sunt hæc: alodium de Baillos (*Barleux*). Item alodium de Tiliaco. Similiter alodium de Ostricourt (*Estricourt*) cum ecclesiæ, et alodium Barderi. Scaincourt (*Esquincourt*) quinque hospites cum terra et silva. Frigicourt (*Frigicourt*) cum appendiciis suis. Salicellus cum silva. Curcellis (*Courcelles*) deinde cum omnibus appendiciis suis. Ecclesia de Buriaco (*Buieres*). Item ecclesia de Sterpiniaco (*Esterpigny*) cum aqua piscatoria et aqua de Sebodiscula (*Sopotecluse*). Ecclesia de Asciniaco (*Assigny*), Pons Huberti. In Frisia mansus unus cum aqua. In villa Atheis (*Athies*) molendinus unus cum tribus hospitibus. Apud Linacum mansi duo. In Guitardi curte mansus unus. In Habelnicurte (*Ablincourt*) mansus unus. Hæc itaque et his similia, et si qua alia eadem

Domino opitulante acquirere sibi potuerit, apostolica fulta auctoritate licenter et sine aliqua contradictione possidebit. Si quis vero contra hujus apostolici privilegii tutelam aliquid sinistri molitus fuerit, et ex his quæ dicta sunt aliqua pervertere voluerit, hunc cum auxilio Domini nostri Jesu Christi, et adjutorio beatae Mariæ semper virginis, genitricis ejusdem Domini nostri Jesu Christi, faventibus nobis omnium coelestium virtutum beatissimis spiritibus, et annuentibus sanctorum patriarcharum et prophetarum agminibus, et auctoritate beatissimi Petri apostolorum principis cum omnibus apostolis et discipulis Domini, martyrum etiam sive confessorum ac virginum ad hoc suffragantibus meritis, cum assensu com provincialium pontificum, et hujus san-

ctæ sedis sufraganeis episcopis, excommunicamus et anathematizamus, et a liminibus sanctæ Dei Ecclesiæ sequestrantes ab omni Christianorum societate separamus, ut, sub hujus anathematis vinculo perennialiter innodatus, sit anathema maranatha constrictus vinculis hujus nostræ præceptionis. Qui autem eidem monasterio bene egerit, benedictione nostra redundet, pro eo quod nostrum præceptum conservavit illæsum. Scriptum per manus Joannis, primiscrini nostri Lateranensis palatii, indict. xiv. Bene valete.

Datum iv Kal. Martii, per manum Petri diaconi, bibliothecarii et cancellarii sacri Lateranensis palatii, anno primo domini Gregorii universalis papæ, indict. xiv.

ANNO DOMINI MXLVII

CLEMENS PAPA II

NOTITIA HISTORICA

(Apud Mansi, *Conciliorum generalium*, tomo XIX, col. 619.)

Clemens papa, natione Germanus, hujus nominis secundus, ante Suidgerus appellatus, post factam Gregorii sexti abdicationem, ex Bambergensi episcopo, opera studioque Henrici regis, quasi tanto munere dignior nullus inveniretur, unanimi consensu omnium creatus est pontifex, Romæ, in vigilia Nativitatis Domini, ann. 1046. Postero Nativitatis Domini ex more consecratus, et nomine Clementis secundi appellatus, Henricum regem ejusque conjugem Agnetem imperiali benedictione sublimavit. Imperator, Roma discedens, Gregorium sextum quondam pontificem, ne quid ipso præsentente Romæ innovaretur, secum in Germaniam adduxit. Comitatus est cum Hildebrandus ejus discipulus, sedis apostolicæ subdiaconus, postea vero Gregorius septimus. Cum eodem Roma profectus est Clemens, qui ultra montes, teste Leone Ostiensi, septimo Idus Octobris, nono mense a sua promotione ex hac vita migravit. Corpus ejus, Roma Bambergam translatum, sepultum est Bambergæ. Quod cum Benedicto innotuisset, ille tertio sedem apostolicam invasit, eamque usque ad Damasi II electionem per octo menses tenuit (Leo Ostiensis.)

CLEMENTIS PAPÆ II

EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA

I.

BULLA CLEMENTIS PAPÆ II, QUA ECCLESIAE FULDENSIS DONAT MONASTERIUM S. ANDRÆ SITUM ROMÆ JUXTA ECCLESIAM S. MARIE AD PESEPE.

(Anno 1046.)

[Mansi, *Concil.* tom. XIX, col. 624.]

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, dilecto et spirituali filio nostro Roinco pio et religioso abbati venerabilis monasterii Salvatoris Domini nostri Jesu Christi et S. Bonifacii, quod situm est in loco qui vocatur Boehonia, juxta ripam fluminis quod vocatur Fulda, et per te in eodem venerabili monasterio tuisque successoribus in perpetuum.

Convenit apostolico moderamini pia religione polentibus benivola compassione succurrere, et poscentium animis alacri devotione impertire assensum. Ex hoc enim lucrî potissimum præmium a Conditore omnium Deo procul dubio promeremur, dum venerabilia loca opportune ordinata ad meliorem fuerint

et sine dubio statum perducta. Igitur, quia postulatis a nobis quatenus nostra apostolica præceptione concederemus ac reconfirmarem perpetually vobis vestrisque successoribus supradictum monasterium Salvatoris Domini nostri Jesu Christi et sancti Bonifacii, situm in loco quod Boehonia, juxta ripam fluminis quod vocatur Fulda, cum omnibus rebus mobilibus et immobilibus suis pertinentibus, quas nunc habet, et in antea Deo adjuvante habebit, iterum concedimus; ac donamus vobis, charissime ac dilectissime filii, vestrisque successoribus abbatibus in perpetuum, pro magno amore et nimia dilectione quam circa vos habeo, et habere in antea debo quousque vixero, monasterium in honorem S. Andræ et sancti qui vocatur Exajulo, quod situm est juxta ecclesiam sanctæ Dei genitricis semperque virginis Mariæ, quæ vocatur ad Præsepe, cum omnibus mansionibus, caminatis, et cellis vinariis, et coquina et vineis et hortis et diversis arboribus pomorum, et curte atque